

att Riksdagen ville uti underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t hemställa, om icke med anordningar för medicins utlemnande vid apoteken kan förebyggas, att icke en del medicin, då den utlemnas till hvad qvantitet som helst, blir en sorts krogrörelse med rusgifvande drycker.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1875.

Pehr Nilsson,
i Wittjerf.

HäruTi instämmer
C. E. Hjelm.

N:o 57.

Af Herr Pehr Nilsson i Wittjerf: Angående förbud mot s. k. gårdfarihandel samt ordningsreglors föreskrifvande i afseende å sådana marknader, som utlysas af enskilde.

Fullkomligt erkännande den fria handelns värde och fördelar, som ett fritt varuutbyte har med sig, kan dock detta urarta sig så, att denna fria

handel blir till föga gagu, utan tvärtom. Det tyckes som, då hvarje välfredad svensk medborgare, endast efter en anmälan hos vederbörande embetsmyndighet, eger inrätta salubod hvar helst han behagar och deraf följt att handelsbodan nu snart finnas i hvarje by, att den så kallade gårdfarihandeln kunde upphöra. Att en mängd personer skola resa och gå omkring från gård till gård med en mängd handelskram, kan icke vara hvarken nyttigt eller nödigt. Utbudande dessa varor, som ofta nog i sig sjelfva hafva föga värde, skapande begär efter granlåter hos husmödrar och barn, hvilka för dem icke mycket gagna, men dock icke sällan medtaga den kassa, som för andra nödiga och oundvikliga utgifter bör finnas i behåll.

De personers tid, som användas för kringförande och bärande af dessa saker, kunde, tror jag, på ett mer för fosterlandet gagnande sätt användas. Utom den stabla handel i dertill inrättade salubodar, har vederbörande embetsmyndighet i almanachan utsatt vissa marknadsdagar, der de ansetts nödiga och nyttiga, hvilka efter mitt förmenande kunde vara tillräckligt för handels tillgodoseende på detta område. Men det har visat sig, att köpmän och handelsidkare så i städer som på landet icke skulle vara tillfredsställda med dessa marknader, då, såsom åtminstone i Norrbotten, är icke ovanligt, utan hvarje år inträffar, att desse köpmän och handelsidkare i allmänna tidningar utlyst andra marknader under namn af räkningars uppgörande och handelsidkande. Om desse på grund af gällande handelsordning dertill äro berättigade, vill jag hafva osagdt, men synes mig tvifvelaktigt. Emellertid har deraf följt att i de norrbottniska kyrkostäderna sådana utlysta marknader inträffa, ja till och med under den brådaste bergningstiden, hvilket ock föranledt dertill att tjenare och arbetsfolk ej kunnat hållas hemma i arbete, om ock marken varit hvit af frost och således skörden påträngande. Deraf har ock uppstått oordningar, dem den fåtaliga kommun-polisen ej kunnat stäffa, hvadan kommunen fått lika så opåräknade som dryga utgifter; så har händt att för en sådan sjelftillställd marknad, Landshöfdinge-embetet, såsom följd af ett föregående upptråde å en likadan marknad, utan kommunalstyrelsens hörande, till Öfver-Luleå kyrkostad skickat militär och soldater för ordningens upprätthållande, hvilket kommunen fick betala med mellan 2 à 300 kronor.

Sådana tillställningar af s. k. liiquidationsmöten, som icke afse annat än handelsidkande och således utgöra full marknad, vanligen besökta af mycket folk, tror jag äro hvarken nödiga eller nyttiga utan tvärtom i hög grad befrämja osedlighets- och superilasten, då, huru man än lagstiftar för att försvåra åtkomsten af rusdrycker, de dock vanligen finnas att tillgå vid sådana tillfällen, om icke på annat sätt, så kunna apoteken stå till tjänst med sina Hoffmans droppar, hvilka nu börjat användas i stället för andra rusdrycker till en fasaväckande grad.

På anförda skäl vågar jag vördsammast föreslå,

det Riksdagen ville uti underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t taga i öfvervägande, om icke all s. k. gårdfarihandel kan förbjudas, samt om icke de i almanachan utsatta marknader äro tillräckliga för handelns tillgodoseende, så att andra af enskilda utlysta kunna förbjudas, eller, om ej så kan ske, desse marknads-tillställare förpligtas, innan sådan utlysning sker, gifva sådant till känna för kommunalstyrelsen i den kommun der sammankomsten skall ske, så att styrelsen komme i tillfälle att bestämna lämplig tid och att de äfven skyldigkännas ersätta nödig polis för ordningens upprätthållande.

Om vördsam remiss anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1875.

Pehr Nilsson,
i Wittjerf.
